

TELEGRAFULU ROMANU

Nr. 76.

ANULU XXII.

Telegraful este de două ori pre septembra:
Duminică și Joi. — Prenumeratia se face în Sabiu la espeditură foie, pre afara la c. r. poste cu bani zat'ă prin scisorii franceze, adresate către espeditura. Prețul prenumerării pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. — ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Invitare de prenumeratiune
la

„Telegraful Român“

pre unu patrariu de anu (Octombrie-Decembrie) alu anului 1874. — Prețul abonamentului pre $\frac{1}{4}$ de anu e:

Pentru Sabiu 1 fl. 75 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-ungureșca 2 fl. v. a.

Pentru România și strainatate, 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardia cu tramitera prenumeratiunilor.

Adresele ne rugâmu a se scrie curat, a se pune numai postă ultima, dura nu câte două poste ultime, și in locu de epistole de prenumeratiune recomandâmu on. publ. avisurile postale, (**Posta-Utalvány**. — **Post-Anweisung.**) că impreunate cu spese mai putine și că mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratiune la

Editur'a „Telegrafului Român“ in Sabiu.

Duminica in 4 Octombrie (22 Sept. st. v.), fiindu dîu'a onomastică a Maj. Sele Imperatului și Regelui Franciscu Iosifu I, s'a celebrat servitul dñeescu, s'a ceditu rugaciunea din genunchi și s'a cântatul imnul imperatescu. Servitiul dñeescu s'a seversit sub pontificatulu Précuviosiei Sele P. Archimandritu și Vicariu arhiepiscopescu Nicolau Popa'. — In aceeași dî s'a serbatu și in bisericile confesiunilor celoru-lalte onomastică Maj. Sele. Edificiile publice au fostu decorate cu tricolorul unguru.

Sabiu 25 Septembrie.

Adunarea scaunului Sabiului de astăzi s'a ocupat in data la inceputu cu verificarea si jurarea unor membre noi, fiindu protocolulu siedintiei de mai inainte verificat de o comisiune anumita. Dupa aceste se trecu la ordinea dîlei. Referentele majoritatiei din comitetulu adunărei, Bruckner, motivéza si recomanda spre primire propunerea majoritatiei, Președ'a asemenea propunerea minoritatiei, cari in parte suntu dejá cunoscute din nrii precedinti ai foiei noastre. Propunerea minoritatiei fu sprinjinita mai intâi cu motive tari de Dr. Bocuia, cu multe adeveruri spuse pre fatia de I. Hanea; cea a majoritatiei de Schneider. Corifeii majoritatiei, cari au presimtitu ca minoritatea mai are unu numeru insenmatu de puteri cari voiesc a luă parte la discussiune, si temendu-si stabilitatea majoritatiei in urmă argumentelor minoritatiei, in ruptulu car' lui au votat incheierea baterei și era pre ací, déca nu-i fazea Bog'a atenti, sa voteze en bloc propunerea majoritatiei comitetului pâna a nu se decide, care propunere sa fia luata dreptu base la desbaterea speciale. Unu obiectu asa de momentuosu, grabitu cu atâta repediune, dovedesce ca majoritatea numai prin „Geschwindigkeit ist keine Hexerei“ este sigura ca si pote petrece propunerile la concluse si ca ea toujou — voteza. Se intielege de sine ca venindu propunerile la votu

maiioritatea a radicatu pre cea a maioritatiei comitetului la conclusu, primindu-o en blocu si pentru desbaterea speciale. Minoritatea romanilor insuă votu separatu. Mai pre largu cu alta ocasiune.

Prin biletu imperial este convocatul senatulu imperialu pe 20 Octobre a. c. st. n.

Maj. S. Imperates'a s'a intorsu din Anglia preste Francia si Germania. In 4. Oct. n. a facutu visita imperatasei Germaniei in Baden-Baden.

„Onoarea Brasiovului (resp. a sasilor din Brasov) este salvata“, dice „Kr. Ztg.“ Majoritatea alegatorilor sasi din Brasovu dela 26 Maiu a. c. s'a alaturat langa minoritatea de atunci si a aflatu de bine, că deputatulu insultatul de atunci, Fr. Wächter, pentru ca n'a parasit clubul lui Deák seu provocatul nu a voit u a-si depune mandatulu, — sa remana si mai departe deputatul dietalul. — Sabiuu si dara la rendu sa-si mantue si elu onoarea fatia cu deputatulu seu Rannicher.

La cronica septemanaria a foiei locale „S. d. Tageblatt“ dela 3 Oct. n. cetim:

„Cestiu nea orientale, carea de dieci de ani aterna că unu nuorul pre orizontulu europeanu, pare a se fi apropiat binisioru de pamantul; celu putieni diurnalele din servitiulu politicei celei inalte ce au darulu de a presimti viitorulu audu fulgerele si tunetele descarcându-se din nuorii tempestatii politice. De mai multe septamâni esista o disputa despre presupusele inarmări ale Turciei la marginile ei despre media-nópte. Unii nega inarmările aceste, altii sciu de alta parte sa enareze in detaliu despre tôte bucatile de arme impartite de regimul turcescu intre mahomedanii din Bosni'a, Albani'a si Erzegovina cu scopu de a intempiñ cu bratii de feru inarmate trupele statelor dunarene, dotorie de independintia, si adeca trupele Romaniei, Serbiei si Muntenegrului. O foia scie sa enareze scirea sensatiunale, ca domnitorulu Romaniei, Carolu, a statoritu in Franzensbad dimpreuna cu tramsulu domnitorului serbescu Milanu si ordinea de bataia a puterilor inarmate serbesci si romaneschi, conformu cărei, Serbi'a, pre lângă organisatiunea de fatia a armatei sale, pote tramite in campulu de lupta 70,000 adjustati in tota formă, cari la casu de lipsa se potu urca la 90,000, si România 100,000 de ostasi gata de lupta, asiincătu la casu de o coalitie a acestor două staturi si de o alianta cu Muntenegru 200,000 de ostasi potu pre lesne lucru stă gata de a intră in lupta. — Neincrederea nutrita prin sensatiunile nerealizate din trecutu discredităza cu dreptu cumentu tôte scirile despre incurcaturi amenintiatore in imperiulu osmanilor, care se afla in procesulu amortirei. Scirile aceste nu voru affa credientu pâna cându nu voru fi confirmate de bubuitulu tunurilor. Materiile de incendiu s'a gramadit forteare si esplosiunea unui resbelu oriental pote urma in totu momentulu, dura pote sa se si amâne pre mai multi ani; cu tôte ca certa intre staturile suzerane dela Dunare si intre Pôrta pentru dreptulu de a incheia in-

dependente tratate comerciali cu staturi esterne; cu tôte ca o revolutiune interna a osmanilor pentru restaurarea dreptului de successiune la tronu de pâna acum si denumirea fiului sultanului de succesoru, suntu o lunta carea pote aprinde in totu momentulu.

Magy. Polgár aduce in nrul seu dela 4 Octobre unu articulu de fondu intitulat. „Caus'a educatiunei in România.“ Indata la inceputu dice ca e lucru afara de tota indoial'a, ca educatiunea a luat unu mare aventu in România in anii din urma.

„Numai inainte cu două diecenie, continua citat'a foia, Moldavi'a si Tiér'a romanescă trecea inaintea tierilor esterne de o provincia selbateca, imbrancita sub despoiatori'a putere a Portiei, unde licitorii'a radia a aurorei numai pre pucinu se potea observa. Poporul era decadiutu in nesciint'a dobitocesca si nimenea nu cugietă sa-lu radice din starea acéstă.

(Autorul se vede ca n'are sciintia de domnitorulu Alesandru Ghic'a, infintiatorulu multoru scole si a militiei in partile muntene si ca in Moldov'a totu pre acela-si tempu s'a infintiatu academi'a de sciintie. R.)

Lauda initiativ'a guvernului de astăzi, carele face tôte pentru radiacarea educatiunei la o stare corespondiatória unui statu civilisatu. Aminutesce de convocarea unui consiliu de barbati de specialitate de către min. Maiorescu. Siedintele consiliului voru fi conduse de ministru insusi.

Instructiunea publica in România se imparte in elementara, secundara si universitaria. Instructiunea elementara o provedu 2110 scole satesci si 245 cetatiennesci, dintre cari la sate 1017 suntu scole de copii, 107 de copile si 992 suntu mestecate. In scolele aceste s'a instruitu in an. scol. 1873/4 52,850 copii si 3903 de copile, cu totalu 56,753. Fiindu locutorii Romaniei la sate in numeru de 4.050.000 vine pre 1920 suflete o scola; 920 de comune din 3030 nu au nici o scola. In cele 245 scole cetatiennesci au invetiatu 25,864 si adeca 18,353 copii si 7511 copile. Pre fia care dintre cele 62 cetăti se vinu căte 4 scole elementarie.

Licee seu gimnasie suntu de căte 4 si de căte 7 clase, de cele dintâi 17 si de cele din urma 6. In cele de 7 clase au fostu in anulu espirat 1817 si in cele de 4 clase 6764 elevi. In 7 seminarie suntu 2273 seminaristi cari se pregatesc pentru preotia, si in scol'a centrale normale (pedagogia) cu 147 elevi. — In 7 scole de fete au invetiatu in anulu espirat 486 elevi.

De scolele secundarie se tienu si scolele de specialitate, asiă: 2 scole comerciale cu 223 de elevi, 8 seminarii de invetatori cu 352 elevi, o scola de veterinari cu 18 elevi, 5 scole de industria cu 236 elevi, unu conservatoriu cu 148 elevi si 48 eleve si 2 de arte frumose cu 31 elevi. — Mai suntu 2 universitati in Bucuresci si Iassi cu facultati de drepturi, de filosofia si medicina cu 274 asultatori de drepturi, 67 de filosofia si 139 de medicina.

Afara de aceste institute publice si mai multu seu mai putieni sustinute de statu si districte, mai suntu 240 institute private, cele mai multe de fete cu 12,200 elevi si eleve. — Intre aceste din urma e de a se numeră

tră celealte parti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri straine pre unu 12 $\frac{1}{2}$, anu 6 fl.

Inseratul se platește pentru întâia ora en 7 cr. sirulu, pentru a doua ora en 5 $\frac{1}{2}$ cr. si pentru a treia repetare cu 3 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Sabiu in 26 Septembre (10 Octobre) 1874.

scol'a nemțișea luterana cu 417 elevi, dintre cari 85 gr. or., 97 rom.-cat., 2 ref., 16 israeliti si 1 mahomedanu. — Luteranii au si o scola reala si două gradini de copii dupa sistem'a fröbeliana. — „Durere, incheia articululu, ca cele 15-16 mii de suflete de magiari din cauza indiferentismului loru nu au nici unu institutu.“

La concentrările de tomna in giurul Bucureștilor, unde se voru concentră la vr'o 30 mii de osteni se dice ca este invitatu Domnitorulu Serbiei si alu Muntenegrului. Din impregiurarea acesta si din alte manifestatiuni reciproce a inceputu opinionea publica a face conclusiuni de aliantie intre Romanie, Serbi'a si Muntenegru. „Journal de București“ deminte astfeliu de sciri respingendu-le in regiunile scorinturilor.

Principele Serbiei Milanu s'a intorsu din caletori'a sea si a sositu in Belgradu in diu'a de 30. Septembrie. Poporul serbescu l'a primitu cu mare entusiasmu.

Regele Italiei fiindu in Turinu a primitu pe expresedintele republicei francesc Tiers intr'o audientia lunga.

Parlamentulu Italiei e disolvat. Bonghi e denumitul ministru de instructiunea publica. De alta parte se spune, ca principele Umberto, principele Amadeo si generalulu Cialdini inspectiunea fortaretie si arsenalele italiene intogm'a că in ajunulu unui resbelu,

O visita.

Intr'o scurta notitia amu aratatu publicului nostru, ca cetatea nostra a avutu in midilocul ei pre dlu Boliacu. Cine este acestu domnu, nu avemu lipsa sa mai spunem. Publicul celu mare român o scie cine este inainte de a-i spune noi, in vre-o căte-va trasuri terenurile, pre cari este activu acestu betrânu venerabile, incaruntit luptandu si muncindu pentru națiunalitatea sea in genere si pentru patri'a sea in specie. Dara nici nu avemu noi de cugetu sa-i scriem panegirice. Faptele lui voru vorbí contemporanilor precum si posteritatiei si voru instrui pre cea din urma cum trebuie sa-si iubescă cine-va poporul seu. Alt'a este dara ce ne impune condeiulu in mâna că sa scriem ceva apropos la visit'a ce ni-o facă dlu Boliacu.

Suntu multi cari cercetăza cetatea nostra si putem dice si patri'a nostra, din departări mai mari si mai nici. O cercetăza englesi, francesi, nemti si in fine români. Inse cercetările aceste suntu seu numai niscari caletorie de placere seu ele suntu pentru a fi espusu poporulu român cu tôte ale sele dispretilui națiunilor europene, seu din lumea întrăga. Cercetarea patriei de barbati cu ore-care renume a fostu in cele mai multe casuri urmata de resimtiunte ce a trebuitu sa le avemu noi de cei espusi inaintea lumii in modulu celu mai nefavoritoru. Cá sa nu umblăm pipăindu prim trecutulu mai departat pune mân'a pre opulu unui Charles Bonner, si acum in tempulu celu mai prospetu pre espectoratiunile unui

Welmer și amu voí sa scim, déca nuva regretă fia-ce omu cù inima si judecata ca avemu nenorocirea de astfelui de visite.

Déca amu ayutu resimtieminte pentru visite de straini preocupati, de ómeni cari speculéza sa infatisieze lumii ras'a nòstra de netrebnica si nedénna de viétia, credem ca de asta data vomu avea si o bucuria. Fratele nostru a venit sa védă cu ochii si sa cunóscă tiér'a nòstra cu tesaurii ei ingropati de seculi in pamentu; elu inse n'a trecutu cu vederea si pre poporele transilvane si in specialu pre poporulu, din care dupa sânge face parte, chiaru si in straturile sele cele mai de josu.

Cunóscem cu totii agerulu seu condeiu. Scim cu totii conesiumile ce le are cu lumea cea mare si culta a Europei. Nu ne vomu insielá in asteptările nòstre, déca ne va face acestei a cunoscuti si pre noi si i va aratá ca si noi iubim ordinea, iubim munca, iubim totu ce se pote numerá intre aspiratiunile nobile ale unui poporu demnu de famili'a europénă si urim totu ce e inoblu si ce contrariaza ordinei si aspiratiunilor ce facu adeverat'a civilisatiune a unui poporu.

Ceea ce amu vediutu de atâtea ori, ca nu potem asteptá dela straini, vomu asteptá dela confratele nostru, carele si pâna acum a dovedit la multe ocasiuni, ca are inima deschisa pentru pasurile a tóta suflarea romanesca.

Noi inse amu merge mai departe cu pretensiunea nòstra. Ceea ce amu vediutu ca face unu caruntu, amu dorí sa vedem imbratisiendu-se cu aceeași caldura si de cele-lalte poteri numerose, mai june, din patri'a mai angusta a lui Boliacu. Câti nu caletorescu si petrecu in capitalele Europei apuse? câti nu au ocasiuni de a veni in contactu cu pres'a acelorui capitale? si fiindu ca de căte ori caletorescu spre apusulu Europei seu ne incungiura cu totulu, seu trecu rapede prin tiér'a nòstra, si nu au ocasiunea de a ne cunóscce mai deaprope, nu au nici unu cuventu pentru noi seu cându imim'a revoltata de ceea ce audu si cetescu despre noi, neavendu esacta cunoscintia de referintiele nòstre, ne apara fàra de a ne apará si ne acusa escusandu-ne.

Cunoscintia dara mai esacta aru trebuí sa aiba puterile cele june ale eruditiei de dincolo despre referintele nòstre. Acésta o dicem nu numai pentru sprinținu de care amu vorbitu, o dicem si pentru ca avemu interese comune, cari fàra de cunoscintia reciproca nu se potu realizá cum se cade nici odata. Sa ia cine-va diurnalele nòstre si sa le compareze cu cele de dincolo de Carpati; sa iá cine-va unu manualu de dincolo si sa-lu compareze cu unulu de aici. Au nu va gasi ca suntem pre calea de a ne desparti culimb'a acum, cându pres'sa, aduna, unesce fragmentele de popore, cu limb'a pre carea poporulu celu necultu ni-o pastră seculi unicata, incâtu romanul din Basarabi'a se intielege cu romanul din Banatu, celu din Maramuresiu si Bihari'a cu celu dela Dunare si din Transilvan'a, fàra de a luá intr'ajutoriu unu dialectu seu o limba maiestrita, dreptu mediu pentru a se puté intielege intre sine.

Literaturele nòstre pâna cându au fostu de o estindere neînsemnată au pututu pastră unitatea. Acum inse prin o continuitate a instrainării unii de altii putem ajunge acolo, incatul avemu literaturi deosebite in cuprinsu si forma.

O cunoscintia mai de aprope din ambe partile aru dà aventu mai mare literaturei si prin acest'a s'aru dà unu aventu mai mare deșteptarei spiritelor, acest'a este unu avantagiu pentru civilisatiune si civilisatiunea pentru adeveratulu patriotismu. Cetatenii civilisati sunt cetateni mai puteric si

mai favorabili staturilor la tempu de nevoia.

Pre terenulu sciintiei dara sa ne intalnimu cătu de desu unii cu altii. Sa ne invetiámu unii dela altii spre a ne luminá si cu lumin'a cea adeverata sa ne aperámu cu totii in contr'a tuturor atacurilor din ori ce parte aru veni aceste.

Cestiunea lucratorilor.

(X) Dupa ce in espunerile nòstre de pâna aice amu arestatu, desí numai in liniamente generali, fazele istorice, prin cari a trecutu munc'a pâna ce a venit la stadiulu de adi, — amu constatatu adeverulu, ca cestiunea lucratorilor se va rezolvá numai prin realisarea armoniei intre capitalu si munca.

Impregiurarea, ca muncitorulu capeta o recompensa fórte mica pentru munc'a sea ce stă la dispositiunea capitalistului, a avut urmâri mari, mai intâiu pre terenu socialu.

Plat'a este pentru clas'a muncitoria uniculu medilociu, prin care ea pote sa multiemésca tòte trebuintele ei. Ei! dara déca acésta plata abia ajunge pentru a acoperi trebuintele cele mai neaperat de lipsa ce le cere subsistinti'a, — ce va fi atunci de cultur'a acestei clase? Se scie, ca numai cultur'a si bunastarea materiale potu sa radice pre omu din trivialitatea vietiei fisice la culmea vietiei morale. Cultur'a adeverata a spiritului si a animei desvòlta bunulu si nobilulu in omu si-lu emancipéza de sub prevalenti'a si influinti'a materiei, iéra bunastarea materiale nasce multiemirea si medilocesce desvoltarea calitatilor ce suntu innascute omului. Aceste doi factori dau unu resultatul satisfacatoriu, din conlucrarea loru isvioresce taria generatiunilor si organismulu socialu se insanatosiá si viéza. Mens sana in corpore sano.

Dara togm'a cultur'a si bunastarea materiale lipsesce clasei muncitorie. Muncitorulu dupa cum observaramu mai susu, capeta o plata mica, cu carea abia pote traí si pentru alte scopuri nu-i remane nimicu la dispositiune, macar ca si elu are acel'asi boldu firescu de impreunare in familia ca si ori care altu omu, dara famili'a cere grigie mai mare, elu trebuie sa susțina femei'a si copiii sei. Nepotendu multiemí atâte trebuinte, elu devine constrinsu sa-si tramitia femei'a si copiii la lucru pentru plata. Famili'a intréga lucra pentru subsistinti'a sea, dara consecuentie negative suntu colosali, legatur'a intima slabesce, femei'a numai pote implini indatoririle sele ca mama ce trebuie sa-si crésca copiii, si acest'i inca nu se potu bucurá de o educatiune cuviinciósa, pentru ca togm'a in anii cei mai fragedi, cându spiritulu si anim'a e mai capabila de a primi impresiunile vietiei ei, se punu la munca grea.

Crescându apoi in ticalosia, fàra cultura, si fiindu rapitu de tempuriu in vertegiulu vietiei, muncitorulu nu mai are nici unu prospectu intr'unu viitoru mai bunu, si cadiendu din trépta in trépta totu mai josu devine in fapta pentru productiune unu instrument ce se deosebesce de masina numai prin trebuinti'a sea mai mare si prin nevointi'a sea de viétia.

Si ce e mai multu, muncitorulu castigandu numai cătu consuma intr'o di si neavendu de unde pastră pentru dile reale si eventualitati neprevideute, se vede de odata cându i se gata poterile, cându se nenorocesce seu cându ajunge la betranetie nenorocita. Omulu pierde apoi seu devine o sarcina pentru facerea de bine a deaproþui seu.

Unii au sustinutu, ca inmultirea prea rapede a clasei muncitorie este unu reu socialu ce aru trebuí sa se delatureze, inse acest'a e o ideia absurdă. Boldulu sexualu nu se pote regulá prin norme positive. Acest'a aru semnifica reintroducerea slaviei antice.

Acésta este starea trista a clasei

muncitorie preste totu, dara mai deplorabila este sórtea muncitorilor acolo unde productiunea a ajunsu la culme, adeca in institutele si punctele centrali ale intreprinderei mari, — in fabrici. Aruncându o privire asupr'a loru ne cutremurámu de contrastulu teribil ce ni se presenta inaintea ochilor. Fabricile suntu isvórele averilor colosali, dara totu odata si locul celei mai mari miserii. In fabrica domnesce numai un'a consideratiune, demanda numai un'a vointia: consideratiunea cătra productiune, voint'a dupa inmultirea capitalului. Lucratorulu intrându in fabrica incéta de a fi „omu“, déca notiunea „omu“ semnifica mai multu decâtunu animalu consciu de sine.

Lucratorii fàra distingere de etate si sexu suntu asiediati in localitati stremte si anguste. Nutrementu reu si locuintia miserabila astépta pre lucratorulu obosito cându vine sa se odichnéscă si sa-si restaureze poterile pentru diu'a urmatória. Cum poti vedé aci doru de viétia, multiamire, bucuria si fericire, cându massele lucratórie mergu in fabrici flamendi si obositi de munca grea, numai pentru a reintorce din trens'a mai miseri decum s'au dusu. Grigi'a pentru subsistinti'a de mane planéza că spad'a lui Damocle de-a supr'a capului loru.

Atari rele nu se restringu in consecuintiele loru numai la clas'a ce le sufere. Urmârile acestei stâri se straplanta in trei directiuni mai departe si pagubescu condițiunile fisice, intelectual si morale ale sanatatiei sociali.

Este o aparintia trista in tempulu nostru, ca omenimea europénă a pierdutu multu din puterea si vigórea ei fisica. Caus'a acestui fenomenu nu se poate cauta airea decât in isvorele desecate de potere Medu'a si sangele proletarilor este coruptu; in locu de a se indreptá in respectu fisicu clasei sociali preferite prin poterea primativa ce jace in mass'a poporului, veninu se straplanta mai departe in organismulu socialu. Generatiunea decade si de aci provine curagiul celu pucinu, slabiciunea morale, cu unu cuventu degenerarea. Unde suntu astadi acei individi, de o talia maiestatica, de unu caracteru firmu si de o vointia de feru? Inzedaru cautâmu atari aparantie, cari au datu epocelor treceute directiunea, astadi numai afâmul intre noi decâtunu mediocritati, pentru ca omulu este resultatulu tempului seu. Personalitati mari si vigoróse produce numai unu poporu plinu de vietia si de potere.

Demoralisarea ce a petrunsu in tote clasele este caus'a acestui reu contagiosu. Se demoraliseza clas'a capitalistilor, pentru ca succesulu productiunei favoresce egoismulu, se demoraliseaza clas'a lucratorilor, pentru ca fort'a ii despoie de tote medilócele morali ce potu sa-i radice din nomolul ticalosiei loru. Raportulu familialu nu e intimu, legatur'a intre copii si parinti slaba. Casatori'a devine urgisa si celibatulu cu urmarile cele reale o necesitate. Suntu rupte legaturile ce lega pre omu de omu. Munc'a inse, pentru care este destinat omulu, aduce numai blastemu. Seracu arunca priviri invidiose asupr'a celui avutu, si incepe a siovaí in credinti'a ce o avea intr'o fintă suprema si intr'o ordine intiepta. Astfelui suntu reale sociali ce provinu din cestiunea lucratorilor.

Pentru a delaturá acestu reu contagiosu din organismulu socialu, se recere o cultura adeverata, care sa petrunda in tote paturile sociali si sa vindece astfelui reulu din radicina, se recere o recompensare mai buna, care sa garanteze muncitorului esistinti'a sea si sa medilocesca desvoltarea poterilor lui fisice, morali si intelectuali, cu unu cuventu progresulu adeverat.

Resolvirea cestiunei lucratorilor consiste in problem'a, de a asigurá rent'a munciei in totalitatei

ei pe sam'a personei muncitorie pre tempu durabilu.

Sa considerâmu acum cestiunea lucratorilor si din punct de vedere politicu. Statul, ca organismu politicu, imprumuta cuprinsulu activitatii sele dela vieti'a economica si sociale; de aceea tòte fenomenele căte aparu pre aceste terene reflectéza asupr'a relatiunilor din vieti'a statului. Cause economice produc efecte sociale si stârile sociali determina esentialminte ordinea in statu.

Idea dreptulu si libertatea numai in statu se potu realizá. Dreptulu positivu se conformeza dupa relatiunile factice, mesur'a libertatii inse aterna dela caracterulu potestatii de statu. Cu cătu dreptulu positivu se instrainéza dela idea de dreptu provocandu privilegie si neegalitatea in dreptu, cu cătu libertatea devine mai restrena, cu atâtu mai intensiva este tendinti'a reactiunei.

Intre realitate si ide'a abstracta a statului, intre poterile reali si ne-suntiele idealii se indeplinesce istoria desvoltarei statului. Ide'a statului cere unitatea vointiei si unitatea lucrarei; voint'a statului trebuie sa fia expresiunea vointiei generale, in fapta inse vedemua ca ea e numai expresiunea clasei predominante, care considera pre cele-lalte clase sociali numai de nisce factori secundari, apti numai pentru a promova interesele egoistice ale clasei ce stă la putere.

Domni'a in statu e numai o intrebare de potere, despre ce ne potem convinge chiaru in dilele nostre, domni'a acesta provine mai intâiu din poterea faptica si se sustine apoi prin dreptulu positivu, pâna cându reactiunea elementelor eschise dela potere, prin urmare si dela bunatatile culturali si materiali, seu alte even-tualitati o desbraca de poterea ce o are.

Diversitatea impartirei posesiunii si a facultatilor personali produce clasele sociali. Clas'a ce are poterea materiale in manile sele ajunge prin solidaritatea ce esiste intre statu si societate la potere si ori ce domnia nesuesce a-si largi si asigurá sfer'a de potere fia si pre cont'a celor-lalți factori ai vietiei sociali. Apesarea nasce resistinti'a in clasele desconsiderate si prin opugnantia intensiva organismulu statului trebuie sa sufere schimbări, clas'a predominante trebuie sa renunțe mai intâiu putienu, in urma contrinsa de necesitate mai multu si pote de totu la prerogativele ei.

De o egalitate absoluta, dupa cum o proiectea astadi internaționalii rosii, nu pote sa fia vorba in statu, dara fia care individu are dreptulu de a se bucurá de folosele ce le da statul si cându egalitatea in dreptu a tuturor devine fapta, statul faptic este apropia de statul ideal.

Libertatea este ce e dreptu celu mai scumpu bunu alu omului, dara sub libertate nu e de a se intielege acea extravaganta ce o vedemua la comunism de adi, cari in fantasie a loru aprinsa s'au abatutu dela calea adeverata si nu tienu contu de lumea reala, in care traiescu.

Libertatea e personale si politica. Cea dintâiu este unu postulatul absolutu alu ecuitatii si potemu dice, ca lumea europeana astadi preste totu se bucura de acestu daru, pre care nu-lu avura generatiunile din epocele trecute. Altmintrea stă lucrul cu libertatea politica. Acésta aterna dela gradulu de cultura si educatiune a unui poporu. Cine nu se scie folosi bine si intieptiesce de libertate, acel'au e demnu de ea. Libertatea politica este o binecuvantare numai pentru unu poporu sanatosu si diligentu care in totalitatea sea si pricepe interesulu seu supremu si scie apretiu si drepturile altor'a, pentru a-si conserva astfelui pre ale sele.

Diarulu „la Presse,” din Parisu, estrage după corespondența austriacă urmatorele asupră esistentiei unei alianțe serbo-române :

„Esista în adeveru, de-si din mai multe părți acăsta există este pusă la indoială, alianța între principalele Carolu și principalele Milanu, și acăsta alianța se bazează, după cele ce se scriu din Belgradu, pre nisice stipulațiuni facute în scrisu. Înse, este urgentu să observăm intr'unu mod expresu ca dis'a alianța, nici nu este de natură a inspiră neliniști, din cauza fortelor celor slabă de care dispune, nici nu are vre-unu caracteru ofensivu si nu pare din contra a avea de scopu de cău de a aperă drepturile principatelor in casulu cându Pórt'a Otomană s'ară grandă sa le atace, proiectu atribuitu, cu séu fără dreptu, marelui viziru. Asemenea, in casulu cându cabinetulu otomanu aru contestă intr'unu modu seriosu si de faptu principatelor dunarene dreptulu de a incheia tractate de comerț, armat'a Romaniei si aceea a Serbiei aru operă in comunu. Acăsta din urma supozitioane inse trebuie sa fia inflatură, fiindu ca cabinetele din St. Petersburg, Vien'a si Berlinu au recunoscutu aceste drepturi Serbiei fără conditium, si Romaniei intr'unu modu satisfacatoriu. Este fără adeveratu, ca Anglia este in acăsta privintia fără reu dispusa si ca Francia nu voiesce sa se asocieze nici cum la acăsta recunoșcere; acăsta inse nu exclude probabilitatea ca sublim'a-Pórt'a nu va stăru într'unu modu de a vedé lucrurile, pre care modu cele dintăi trei puteri continentale nu-lu impartăsescu. Si déca guvernulu romanu a tramsu doi oficeri la Belgradu, pre colonelulu Cerchez si pre capitanulu Boldescu, că sa visiteze stabilimentele militarie si sa dea o socotă despre starea armatei serbe, acăsta missiune n'are numai de cău unu scopu politicu. Unu jurnalu din Belgradu care vorbesce in termini entuziastici despre confraternitatea celor două armate, crede ca acăsta confraternitate pote sa devina punctul de plecare alu unei viitorie actiuni a celor două armate. De siguru, ca déca cine-va voiesce sa considere lucrurile astfelii, discursulu pronunciatiu la acelu banchetu, este o mica demonstratiune, in fondu inse, tōte acestea n'au nici o importanță. Pentru momentu, nu suntu dorintie resboinice nici in Belgradu, nici pre malurile Dimbovitiei, si se găndescu fără pucinu sa renuntie la situatiunea actuala, regulata prin tractate internationale a principatelor facia cu Pórt'a Otomană.

S'a observat, ca intre siefi propagatori ai socialismului si cosmopolitanismului in diferite tieri se gasesc mai multi israeliti. Fia-care intielege motivele acestei inclinatiuni. Astfelii se scie ca renumitul siefi alu socialismul Maxe era israelit. Totu asemenea era si socialistulu germanu Lassale, a căru mōrte este celebrata cu multu fanatismu de cătră uvrierii germani si chiar straini de diece ani, de căndu a murit in intr'unu duelu acelu capu alu miscărei socialiste germane.

Eata ce ceteam in „l'Italie” despre aniversarea ce s'a celebratu pentru memori'a lui Lassale de cătră discipulii si aderintii sei in lun'a trecuta :

Socialistii lasalieni au celebrat la 31 ale lui Augustu a diecea aniversaria a mortiei acelui'a pre care'l numescu maestru. Ferdinandu Lassale a fostu ucis in 1864 in giurul Genevei de o lovitura de pistolu. Fusese provocat la duelu de unu boiaru Racovita,* pre a căru logodnică o insultase, si asupr'a cărei'a pretindea ca are drepturi vecchi.

Ideile lui Lassale, cari in parti-

cularu consista in a scôte pre lucra tori, cu ajutoriulu statului, de sub acțiunea patronilor, au facutu in acestu tempu ore-cari progrese in Germania. Se pote estimă numerulu partisaniilor sei in imperiu la 300,000. Mai suntu mai cu séma la Berlinu, Hamburg, Alton'a, Brem'a, Elberfeld si in Schleswig-Holstein. Ei facusera pentru solenitate mari pregatiri. Inca din ajunul se tienuse conferintie acă asupr'a „marelui mortu” si in mai multe orasie se tienuse intruniri popularie.

„Neuer Social Democrat“ spune, ca aniversarea a fostu serbatorita de 8000 persoane la Alton'a, ca la Hamburg afiliu' a pentru a ascultă unu discursu alu presidentialui partidului, d. Hasenclever, era asi de mare incătu vre-o miia de persoane remasera si afara. O deputatiune compusa din tramsu din 60 localităti mersera la Breslau, la cimitirulu evreescu, unde e ingropat Ferdinandu Lassale. Dara comunitatea israelita, temendu-se că sa faca pagube si stricaciumi cimitirului seu, nu permite sa intre decătu siése ómeni de odata, si politia veni in ajutoriulu ei, astfelii ca demonstratiunea perdu considerabilu din importanta sea.

Observăm, ca esaltatiunea lasaliilor se maresce din ce in ce; mesurile luate de politia contr'a loru nu-i descuragiéza; din contr'a. Siefi loru se convingu din ce in ce mai multu, celu putienu după cāte spunu, de succesulu finalu alu agitatiunei loru. Journalul loru scrie la 30 Augustu: „Crestinismulu esista de 324 ani cându unu guvernul l'a bagat de séma; si domnesce si astadi. Lasalianismulu nu esista decătu de 10 ani, si déjà tōte guvernele germane suntu contr'a lui; diece ani sa tréca inca si fia-cine se va inchină inaintea principielor sele de eternu adeveru; diece ani inca 'si va pune sigilulu seu asupr'a omenirei.“ Frumose profetii suntu acestea; remane a se scă déca se voru realiză.

Adres'a ministrului română Cantacuzino cătră agentulu din Rom'a :

„Domnule agentu! Dupa cum ve este cunoscutu, un'a din preocupatiunile de capetenia ale guvernului este desvoltarea cău mai rapede a productiunei naționale. Că sa atinga acestu scopu, tiér'a si-a impus sacrificie considerabile pentru constructiunea de căi ferate, de poduri si siosele. Nu va trece multu tempu si România va pute trece in acăsta privintia intre staturile cele mai bine indiestrate.

Nu este inse de ajunsu că tiér'a sa fia strabatuta de căi: cauta că acestea si in specie drumurile de feru sa fia alimentate, cu alte cuvinte, că agricultura si industria sa le procure de lucru.

„De acă pre lângă alte consideratiuni de economia publica nevoia de a se dă cea mai rapede impulsione productiunei agricole.

„Nu este de contestat ca, intru cătu privesce intinderea cultivata, agricultura nostra se desvoltă pre fără anu; ca machinele perfectiunate s'au introdus in tōte unghiuile tieri, si relativamente mai multu decătu in alte staturi mai inaintate. Cauta inse sa recunoștemu ca intru aceea ce privesce amelioratiunile dise fondiare, precum suntu: ingrasarea pamentului, irigatiunile, drenajul, plantatiuni de locuri sterpe si sarate, repopularea muntilor si altele suntemu inca inapoi si putemu dice la inceputu. Si cu tōte acestea este invederatu, ca introducerea amelioratiunilor agricole este adencu simtita in România. Unu exemplu va fi de ajunsu spre a credintă pre ori-cine in privintia acăsta. Cunosceti, dle agentu, ca de cătă-va ani, o seceta nepomenita bantuesc o mare parte din tiera. Anulu trecutu si anulu curentu, au fostu atât de secetosi, cău agricultorii din localitățile bantuite s'au pusu pre gănduri. Lipsa de ierba mai tōta veră, lipsa de po-

rumbu, lipsa de fēnu, eata resultatulu secetei in mai multe județe ale tierei. „Consecintele pentru cultivatori le prevede ori-cine.

„Pre cându secet'a usuca pamantul si plantele semenate, riuri nenumerate si vérsa apele in Dunare si aiurea fără că o picatura dintr'ensea sa fia intrebuintiata de a le recoră si a le nutri, si cu tōte acestea cine nu intielege cău aru castigă agricultura româna, cându apă din atâtea riuri, in locu sa curga fără nici unu folosu, aru fi intrebuintiata pentru udarea fenantelor si a tiarinilor, pre unde acăsta operatiune aru fi posibile.

„Tiér'a in care locuiti ofere celu mai invederatu exemplu despre rezultatele dobendite din irrigatiune.

Lombardia, Piemontul, toti calatorii au potutu sa constateze, oferu mai in totu tempulu cea mai bogata vegetatiune cu tōta caldură verelor, pre cându in alte localităti din Itali'a secet'a face că totulu sa se usuce, in provinciele citate nu numai fenantile dara si plantele cultivate vegeteza cu deosebită vigore. Si căru agentu se datoresce acesta vegetatiune bogata? Apei intrebuintiate pentru a udă câmpiele de cu prima-véra si pâna ce incetează vegetatiunea. Este invederatu ca in nici o tiéra nu s'au facutu chielueli mai mari pentru amenajarea apelor si intrebuintarea loru sistematica in agricultura că in Lombardia si Piemontu, in nici o parte nu se vede apeduce, basenuri, canaluri si alte lucrări de arta, cari se coste sume mai mari. Sacrificiile facute au fostu mari; dara si folosele dobendite le-au coversit cu prisose. Singurul canalul care pórta numele ilustrului barbatu de statu Cavour, a costat sume insemnate, déra si rezultatele ce a produs provoca admiratiunea. Veti fi cunoscendu, d-le agentu, ca multe dintre canalurile destinate pentru irrigatiuni sunt construite si espluatate de cătră companii avute. Agricultorii ale căroru tiărini se află pe marginile acestoru canaluri, se abonează pentru cătetimea de apa ce au trebuita in cursulu anului.

Cu modulu acest'a frumosele câmpii ale Lombardiei au ajunsu sa fia strabatute de numerose canaluri de irrigatiune.

„Tiér'a nostra este in aceleasi impregurări climatice, intru cău privesce caldură verelor si secet'a care deriva dintr'ensele. Dupa cum diseiu mai susu, aceste secete ruinatore paru ca aru deveni permanente. Astfelii fiindu, preocupându-me de acăsta trista stare a tempului, vatematoria agriculturii nationale, m'am gandit că dintre amelioratiunile agricole de cari simte nevoie agricultura nostra, irigatiunile suntu in loculu dintăiu. A insenă udarea tiarinelor, a pune la dispositiunea agricultorilor apă de cari aru avea trebuita este, după mine, a face nn'a dintre cele mai făcătoare imbunatatiri.

„Decisu, dle agentu, a face totu c'e mi este in putintia pentru a introduce irigatiunile in România, ve rogu a'mi veni in ajutoru, procurandu-mi următoarele documente si scientie:

a) „Legislatiunea la care este supusu regimulu apelor in Itali'a.

b) „Statutele companiilor cari au construitu diferitele canaluri de irrigatiune si in specialu canalul Cavour.

c) „Programele scolelor speciale său altoru stabilimente, unde se învăță teoreticese si practicese arta irigatiunilor.

d) „Condițiile cu care unu irrigator practicu aru putea sa se ingăzeze cu contractu pentru a veni in România că sa formeze irigatori.

„In acelasi timpu, ve rogu, d-le agentu, că sa intrati in tractare cu directoarele unei companii mari de irrigatiuni si sa cautiati a ve informa déca aru consumti a face una calatorie pâna la Bucuresci, spre a lua intele-

gere pentru aceea ce privesce introducerea irigatiunilor in România si inițiarea unei puternice societăți de capitaliști pentru acestu scopu.

„Aspetrandu-se, primește cătu mai neintardiatu documentele si scientiile de mai susu, ve rogu, domnule agentu a primi incredintarea prea distinsa mele consideratiuni.“

Varietăți.

** In Budapest (Spiegelgasse Nr. 3.) a deschis Leone G. Györök o cancelaria centrală pentru traduceri in tōte limbele europene. Serviciul ce se apomite a fi promptu si corectu se recomenda specialmente lumii comerciale.

** (Difteritis.) Dupa scirile din urma in M-Osorhei si Clusiu grasă — cu deosebire intre copii, morbul difteritic care au stansu atâtea vietii in anii trecuti.

** (Institutul nou normal de domnisiore). Aflam cu placere că cu începutul anului scolaru, se va deschide in Bucuresci o noua școală de domnisiore, sub titlu de: Institutul nou normal de domnisiore, sub directiunea dnei Elena Miller, nascută Verghi, care in timpu de mai multi ani a studiatu in strainatate, in vederea acestui scopu. Prin urmare noua școală de domnisiore se deschide sub cele mai bune auspicioase.

** Cel mai vechiu vaporu. Dupa investigatiunile unui erudit angescu, D. Botler, celu d'intai vaporu a aparut la 1493 in Spania, pe fluviul Gaudalquivir. Acesta era inventiunea spaniolului don Blasco, si Botler afirma că a vedutu pe pergamentul desemnatului vasului si alu masinei; pe langa aceste savantul arheologu asigura că constructiunea masinei era mai simplă si in intregimea ei conforma celor existente astazi la vapore. Inse inventiunea lui don Blasco s'au perduto, căci regele Ferdinandu, care domnia atunci si in timpul caruia s'a instituitu incusitiunea, a ordonat sa se arda vasul si sa se distruga că creatiunea diabolica.

** (Unu duel americanu.) — La 18 Augustu trecutu, doctorulu Gray, membru alu legislaturei, si Richard, deputat sheriff, se apucara la o luptă singura in presentia unei multimi considerabile. Armă alăsa era revolverul cu siése focuri. Condițiile luptei era o distanță de cinci-spădice pasi si focul după vointa. Amendoi trăseră de odata primă lovitura fără a se atinge. Descarcatură urmată avu același rezultat, dura la cea de a treia amendoi cadiura raniti de moarte totu in intr'unu locu, adeca la cōst'a din stângă de căte unu glonțu care patrunsese adenă.

Gray mură pre data si Richard espiră si elu după trecere de vre-o două minute. Causa duelui era o discussiune politica. Pâna in acestu momentu si in tempu de multi ani, cei doi adversari fuseseră cei mai buni amici.

** (Unu uvrăgiu colosal). In Pekingu se ofera acum spre vendiare o mare curiositate literara, este o copia a unui uvrăgiu gigantic de 6109 volume, sub titlu: „O culegere imperială de literatură antică și modernă.“ Acesta gigantica encyclopedie a fostu inceputa sub guvernul Imperatului Kang-he (1662—1722) si tiparita in tipografiă imperială, unde s'a formatu o stereotypia anume pentru acăsta. Contenutul este asiediatu in 32 de parti si contine totu obiectele tratate in ramulu literaturei chineze. Din nenorocire s'a sustrasu o mare parte din aceste typuri de nesec functionari abusivi si restul a fostu topit. Din acăsta cauza se gasesc fără pucine copii si mai pucine se ofera spre vendiare. Pretiul ce posezorul chinesu cere pentru acăsta copia este de 1000 livre sterlنج.

*) Dlu Racovita pre atunci studentu român in strainatate.

* * Cetim in „Curierulu finanțiaru“ de pre la începutul lunei curente urmatorele:

„Grânele s-au mai ameliorat în cursul acestor optu dîle în piéti'a nôstra, în urmă scirilor mai incuragiatoare sosite din strainata, și a operațiunile diferitor speculanti asupr'a calitatilor de mijloc. Cetitorulu vede mai la vale operațiunile ce au avut locu, și care n'au fostu putiene, precându dispozitivile urmează a fi inca bune; cu tôte acestea mâne vomu ascultă si celealte piație.

„La Marsilia pretiurile grânelor de Dunare s'au invertit intre 28—29 fl. 126—121 chilograme si speculațiunea parea mai animată decât cumpăratorulu din interiorul tîrci, decisi a se arata mai generosi.

„In Itali'a că si in Anglia'lă lucrurile au mersu mai bine. Acesta mica miscare spre o imbuñatâtere, este sub tôte punctele de vedere multiemitoria, pentru ca posesorii de aici voru pagubi mai putieni. Orzurile abtienendu in Anglia'lă vre-o 6 pene mai multu, au incuragiato putieni pre cumpăratorii tîrci nôstre, incepandu a-si face nôue provisii; multe din operațiuni inse asupr'a orzurilor au avut locu si din caus'a vaporelor pro-naylosite.

„Grâu. S'au vendutu aprópe 8000 kile cu lei noi 55 $\frac{1}{2}$ —108 $\frac{1}{2}$ libre 51 $\frac{1}{2}$, dupa cua-litate, greutate si condițiune. Cea mai mare parte inse pentru strainata si câte-va partide pentru morile locale. Grânele mai inferiore s'au datu cu 55 $\frac{1}{2}$ —70 incarcandu-se pre vapore pentru Anglia.

„In genere astazi putemu insemnat acesta marfa: lei noi 65 $\frac{1}{2}$ —66 libre 51—55, grâne secarose, merunte si cu mâlura 74—89 libre 56—58 si lei 92—102 libre 59—61. Cate-va mici partide bune de uscatu libre 60—61 $\frac{1}{2}$ lei noi 101—107 $\frac{1}{2}$. Deposite kile 10,000 aprópe, transporturi nôue s'osescu necontentu.

„Gherca. S'au datu că la 1500 chile cu 88—102 libre 58—60 pentru strainata si morile locale. Deposite 5000 kile aprópe.

„Orzuri. S'au vendutu pâna la 10,000 kile cu 51—59 $\frac{1}{2}$ de Calarasi si Olteniti'a libre 41—46 $\frac{1}{2}$, si lei 50—62 de uscatu libre 40—49. Dedosite preste 10,000 chile. Marfa se cobora in abundantia. Credemu ca pretiurile de astazi voru urmă in tòta septamâna.

„Papusioiuri. S'au datu 1500 kile cu 44—46.

„Ovesu. S'au vendutu aprópe 2000 kile cu 47—52 libre 32—36. Marsilia a cerutu fôrte putieni. Deposite aprópe 1000 kile.

„Secara. Depositu neinsemnatu. Nici o verzare in acestu productu.

„Navluri. Vapore mari 4|3—5|6, mai mici 5—5|6 dela Sulin'a, de aici 6|3—6|6. Corabii in linisce.

Raportu comercial.

Sabiui 6 Octombrie n. Grâu 5 fl. 33 xr. frumosu, 5 fl. — xr. mestecatu, 4 fl. 67 xr. qualit. infer.; secară 3 fl. 40 xr. pâna 3 fl. —; — orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 53 pâna 1 fl. 27 xr.; cuceruzu (porumb) 3 fl. 60 xr.; cartof 1 fl. 60 xr. galéta austriaca.

Cânep'a — fl. maj'a.
Lințea 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu — fl. 60, nelegatu — fl. 60 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a.

Leme de focu 8—9 fl. stang. austr.
Carnea de vita 18—20 cr. p., de porcă 28 xr. Unsoreea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Concursu.

Pentru ocuparea unei statuiuni vacante de profesor la gimnasiulu rom. gr. or. din Bradu, — prin acésta se scrie concursu pâna in 10/22 Octobre a. c. in care dî se va face să alegerea de către reprezentantia a gimnasiala.

Salariul anualu impreunat de acestu postu este 600 fl. v. a. și se solvesce in rate lunare anticipative, incepandu din diu'a intrare in oficiu.

Doritorii de a competă la acestu postu au a dovedi:

1. Ca suntu romani de religiunea gr. or.
2. Cumca au facutu cu succesu bunu cursulu filosoficu și filologicu la vre-o aca-

demia din patria său strainatate, său celu pucinu au depusu esamenu de maturitate și au terminat cu succesu eminente cursulu de 3 ani la vre-unul din institutele teologic pedagogice rom. gr. or. din patria.

3. Cum-ca au avutu pâna acum'a o purtare morală nepatata.

Pentienti și voru adresa petițiunile loru la subsemnatulu in Bradu comit. Zarandului.

Bradu in 20 Septembre 1874.

Comitetul representantiei
gimnasiale.

Nicol. I. Miheltianu

(1—3)

Protop.

Nr. 229/scol. — 1874.

Concursu.

Devenindu in vacanta statuiunile invetiatorești :

1) in comun'a Idicelu-satu, cu salariu anuale de 150 fl. v. a., 4 stângini de lemne, din padurea scôlei, si quartiru acceptabilu, ori 25 fl. v. a.;

2) In Idicelu-padure, cu salariu anuale de 120 fl. v. a. 4 stângini de lemne si 15 fl. bani de quartiru, — pentru ocuparea căror'a se scrie concursu pâna in 6 Octombrie a. c. cându va fi alegerea.

Concursule instruite cu documentele necesarie au a se addressá sub-scrisului pâna la terminul prefisat.

Rip'a de diosu in 16. Sept. 1874.

In contilegere cu comitetul parochial respectiv.

Vasile Popoviciu,

(2- 3)

Administ. ppescu.

Concursu.

Devenindu vacanta statuiuna invetiatorești la scola confesionala gr. or. din Huniadóra, protopresbiterialu Hatiegului, pentru ocuparea acestui postu, se scrie prin acésta concursu cu terminul pâna la 4 Octombrie st. v. an. cur.

Salariul anuale este 250 fl. v. a. quartiru si gradina de legumi, cele din urma computate in 50 fl. v. a. la oalata 300 fl. v. a.

Concurrentii la acestu postu invetiatorești au sa-si tramita recursele instruite conformu statutului organicu comitetului parochialu gr. or. din Huniadóra, la adres'a dlui protopopu Ioanu Ratiu inspectore scolaru tractualu in Hatieg, pâna la diu'a susu areata.

Huniadóra la 15. Septem. 1874.

In contilegere cu Reverendismulu domnu protopopu tractuale.

(2—3) Comitetul parochialu.

Concursu.

Pentru ocuparea statuiilor invetiatorești la scolele confesionali gr. or. din comunele mai josu insemnate se scrie prin acésta concursu pâna in 10. Octobre a. c. calend. vechiu.

1. Livezeni la care e afiliata comun'a româna Petrosieni-Delsa, cu salariu de 300 fl. si cortelu;

2. Ocolisilu mare cu 200 fl. si cortelu.

Doritorii de a ocupă aceste statuiuni si sa astérna concursule instruite in sensulu prescriseloru din „statutulu org.“ — pâna la terminul amintitul la subscrisulu.

Hatieg in 16. Sept. 1874.

I. Ratiu.

(2—3)

Protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea statuiunei invetiatorești vacante dela scola gr. orient. confessionala din Buciumu-Cerbu, tractulu ppescu alu Zlatnei de josu, se scrie concursu cu terminu pâna in 29 Septembrie a. c. st. v. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumentele suntu 160 fl. din fondulu scolaru „Andrei” localu care se da in rate lunare decursive; — dela invetiacii, respective parintii acestor'a că didacte scolare 40 fl. v. a. venitulu jumetate cantorescu care se poate calcula la o suma de 25 fl. v. a.

quartiru liberu in localitatea scôlei si lemnele de focu necesarie. —

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si insinuá recursele loru instruite conformu prescriseloru din statutulu organicu, pâna la terminul de susu, parintelui protopopu tractualu Ioane Gallu in Abrudu.

Cantrretii se preferescu.

Din siedintia comitetului parochial, tinenuta in Buciumu Cerbu in 1. Sept. 1874.

Cu invoarea mea

Ioanu Gallu,

Protopopu.

Ioane Todescu,

paroch gr. or. si ca presedinte

al comit. paroch.

Alesandru Danciu,

3—3 ca not. comit.

Concursu.

In parochia gr. or. Sielimeru, langa Sabiu, e de a se ocupă:

1, o statuiune de preotu, cu emolumente urmatore: folosirea unei portiuni canonice de 12 jugere (aratatura si fenatii), tacsele stolare obincute, câte o dî de lucru si câte o mirtia de bucate dela fia-care familia;

2, o statuiune de invetiatori, cu salariu de 50 fl. din cass'a alodiale si câte 60 xr. dela fia-care familia, pre langa locuintia si 6 stângini de lemne. Suplicele, instruite in intielesulu Statutului organicu, suntu a se trameze la subsemnatulu celu multu pâna in 1 Octombrie stil. vechiu.

Sabiui 15 Sept. 1874.

In contilegere cu comitetul parochialu.

I. Popescu,

(2—3) protop.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scola populara romana gr. or. din opidulu montanu Abrudu se deschide concursu, pâna la 30 Sept. a. c.

Emolumentele suntu, 200 fl. v. a. salariu anualu, quartiru, si lemne de incâlditu.

Competitorii au sa fia pedagogi si clerici absoluti, petițiunile debui a-se instrui conformu prescriseloru statutului organicu, si-a-sesubsterne scaunul protopopescu gr. or. in Abrudu, pâna la terminul prefisat.

In contilegere cu comitetul parochialu.

Abrudu in 10. Septembre 1874.

Ioanu Gallu,

3—3 Protop. si Inspect. dir. de scôle.

Concursu.

Se scrie concursu cu terminul 27. Sept. a. c. stilulu vechiu.

1. pentru unu postu de invetiatoru cu salariu de 135. fl. la scola gr. or. din Porcesci, pe langa locuinta si lemne de focu,

2. pentru unu postu de invetiatoru cu salariu de 120 fl. la scola gr. orientala din Sebesilu de josu, pe langa locuinta si lemne de focu,

3. pentru unu postu de invetiatoru cu salariu de 60 fl. la scola gr. orientale din Nucetu, pe langa o gradine de folositu. Suplicele, instruite conformu statutului organicu sunt de a se adresá la subsemnatulu.

Sabiui 14. Sept. 1874.

In contilegere cu comitele parochiale.

I. Popescu.

Prot. si Inspectoru districtual
3—3 de scôle.

Concursu.

La scola confesionala gr. or. din suburiul Brasovu vechiu au devenit postulu de invetiatoru secundariu, vacantu; spre intregirea acestuia se scrie concursu pâna la 6 Octombrie a. c. candu va fi si alegerea. Cu acestu postu e impreunat unu salariu anualu de 200 fl. v. a. si doi stanjini lemne de focu.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si ascerne petițiunile loru insfruite in sensulu statutului organicu pâna la terminul pre-

suntu la prea onoratulu domnul protopopu Iosif Baracu in Brasovu.

Brasovu in 15. Septembre 1875.

Comitetul parochial.

Georgiu Persenoriu.

Parochu si Presedinte.

(2—3)

Ad Nr. 43. — 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scola confesionala gr. or. din Trapoldu protopresbiteratulu Sighisorei, se deschide prin acésta concursu.

Salariul impreunat cu acestu postu este 100 fl. v. a. quartiru si lemne de incâlditu. —

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si tramite petitionile loru instruite in sensulu Statutului organicu pâna in 30 Septembrie a. c. la scaunul protopopescu in Sighisorei.

Trapoldu in 31 Aug. 1874. st. v.